

VIEŠOJI ĮSTAIGA LIETUVOS ANTIDOPINGO AGENTŪRA 2023 M. VEIKLOS ATASKAITA

2024 m. sausio 31 d.
Vilnius

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublika 2004 m. pasirašė Kopenhagos deklaraciją, kuria įsipareigojo įgyvendinti Pasaulinės antidopingo agentūros kodeksą (toliau – Kodeksas). 2005 m. spalio 19 d. Tarptautinėje konvencijoje prieš dopingo vartojimą sporte, ratifikuotoje Lietuvos Respublikos 2006 m. gegužės 2 d. įstatymu Nr. X-591 „Dėl Tarptautinės konvencijos prieš dopingo vartojimą sporte ratifikavimo“ (toliau – Konvencija), nurodyta, kad šios Konvencijos tikslas – skatinti dopingo vartojimo sporte prevenciją ir kovą su juo, siekiant pašalinti dopingo vartojimą sporte. Konvencijos 7 straipsnyje nustatyta, kad valstybės, šios Konvencijos Šalys, užtikrina šios Konvencijos taikymą, visų pirma bendradarbiaudamos šalies viduje. Siekdamos vykdyti savo įsipareigojimus pagal šią Konvenciją, valstybės, šios Konvencijos Šalys, gali pasikliauti antidopingo organizacijomis, taip pat sporto institucijomis ir organizacijomis.

2. Norėdamas įgyvendinti šiuos įsipareigojimus Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. liepos 27 d. įsteigė viešąją įstaigą LIETUVOS ANTIDOPINGO AGENTŪRĄ (toliau – Agentūra).

3. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. sausio 15 d. Nr. 33 nutarimą „Dėl viešųjų įstaigų savininko ir dalininko teisių ir pareigų įgyvendinimo“ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pavesta įgyvendinti valstybės, kaip viešosios įstaigos LIETUVOS ANTIDOPINGO AGENTŪROS savininkės, teises ir pareigas. Dalininko įnašas 2020 m. gruodžio 31 d. yra 0,29 Eur.

4. Agentūra atitinka nacionalinės platformos statusą, kaip jis suprantamas Makolino konvencijoje. Agentūra, įgyvendindama Makolino konvenciją, koordinuoja kovą su manipuliavimu sporto varžybomis ir atlieka kitas funkcijas, nurodytas Makolino konvencijos 13 straipsnyje.

5. Įgyvendinant nacionalinę antidopingo programą, Agentūros veiklos tikslai yra:

5.1. apsaugoti sportininkų teisę dalyvauti sporte be dopingo, tokiu būdu skatinant sveikatingumą, teisingumą ir lygybę tarp sportininkų;

5.2. kurti, tobulinti ir plėtoti veiksmingas antidopingo taisyklių pažeidimo bylų nagrinėjimo procedūras Lietuvos Respublikoje, vadovaujantis Kodeksu, taip pat vykdant Pasaulinės antidopingo agentūros rekomendacijas ir reikalavimus;

5.3. padėti kitiems fizinio aktyvumo ir aukšto meistriškumo sporto srityse veikiantiems subjektams plėtoti fizinį aktyvumą ir aukšto meistriškumo sportą.

6. Agentūra, siekdama įgyvendinti Programą, vykdo šias veiklas:

6.1 nustato antidopingo taisyklių pažeidimus, juos tiria ir tyrimo rezultatus perduoda sankcijas taikantiems subjektams nagrinėti arba teisės aktų nustatyta tvarka pati priima sprendimus;

6.2 nustato manipuliavimo sporto varžybomis atvejus, esant sporto organizacijos prašymui, padeda juos tirti, o tyrimo rezultatus perduoda sankcijas taikantiems subjektams nagrinėti;

6.3 įgyvendina prevencines dopingo ir manipuliavimo sporto varžybomis priemones;

6.4. rengia ir įgyvendina informavimo ir švietimo programas, skirtas kovai su dopingo vartojimu ir manipuliavimo sporto varžybomis aukšto meistriško sporte ir užsiimant fiziniu aktyvumu, informuoja visuomenę apie dopingo ir manipuliavimo sporto varžybomis keliamą žalą;

6.5. vykdo konferencijas, seminarus, mokymus, parodas, kitus panašaus pobūdžio renginius antidopingo ir manipuliavimo sporto varžybomis temomis;

6.6. rengia Programą;

6.7. bendradarbiauja su nacionalinėmis, kitų valstybių ir tarptautinėmis antidopingo ir manipuliavimo sporto varžybomis bei kitomis organizacijomis, teikia informaciją šioms organizacijoms, keičiasi kita informacija, dalinasi gerąja patirtimi kovos su dopingo vartojimu (naudojimu) ir kovos su manipuliavimu sporto varžybomis srityse;

6.8. renka, kaupia, analizuoja, sistemina ir teikia suinteresuotiems asmenims su antidopingo ir manipuliavimo sporto varžybomis susijusią informaciją, prireikus siunčia perspėjimus;

6.9. rengia dopingo kontrolės veiklos statistines ataskaitas ir viešai jas skelbia;

6.10. pagal kompetenciją teikia informacinę metodinę ir praktinę pagalbą fizinio aktyvumo ir aukšto meistriško sporto srityse veikiantiems subjektams;

6.11. Kodekse nustatyta tvarka viešina informaciją apie antidopingo taisyklių pažeidimus;

6.12. bendradarbiauja atliekant mokslinius tyrimus antidopingo srityje ir remia šiuos tyrimus;

6.13. informuoja visuomenę įstaigos veiklos klausimais;

6.14. sudaro antidopingo taisyklių pažeidimus nagrinėjančią komisiją, tvirtina jos reglamentą ir organizuoja komisijos veiklą;

6.15. sudaro leidimų vaistų gydymui prašymus nagrinėjančią komisiją, tvirtina jos reglamentą ir organizuoja komisijos veiklą;

6.16. skiria sankcijas už antidopingo taisyklių pažeidimus pažeidėjams, kai antidopingo taisyklių pažeidimo byla nėra priskirta nagrinėti specialiam antidopingo taisyklių pažeidimus nagrinėjančiam subjektui.

7. 2023 metais Švietimo, mokslo ir sporto ministerija Nacionalinės antidopingo programos įgyvendinimui skyrė 600 tūkst. Eur. 589 331. 43 Eur panaudota pagal patvirtintą sąmatą antidopingo kontrolės ir švietimo veikloms. 10 668,57 Eur nepanaudotų lėšų grąžinta pagal sutarties sąlygas 2024 m. sausio mėn. Lėšos nepanaudotos dėl mažesnėmis kainomis įsigytų paslaugų ir prekių.

8. 2023 metais Agentūroje dirbo 10 darbuotojų (2022 metais – 8, 2021 metais – 7). 2023 m. testavimus vykdė 12 dopingo kontrolės pareigūnų, su kuriais sudarytos paslaugų teikimo sutartys.

II. TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

9. 2022 m. lapkričio 15 d. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras įsakymu Nr. V-1789 pakeitė Agentūros įstatus ir nuo 2023 metų Agentūra:

9.1. vienintelė nacionalinės antidopingo organizacijos statusą, kaip jis yra suprantamas Pasauliniame antidopingo kodekse, Lietuvos Respublikoje atitinkanti įstaiga, atliekanti nacionalinės antidopingo organizacijos funkcijas bei įgyvendinanti Pasaulinį antidopingo kodeksą;

9.2. kovos su manipuliavimo sporto varžybomis koordinatore, kaip tai suprantama Makolino konvencijoje.

10. Agentūra, vykdydama savo funkcijas vadovaujasi:

- a. [Pasaulinės antidopingo agentūros \(toliau – WADA\) Kodeksu, kuris yra reguliariai atnaujinamas](#);
- b. [Kodekso tarptautiniais standartais \(atnaujinami kartu su Kodeksu\)](#);
- c. [Lietuvos Respublikos sporto įstatymu](#);
- d. [Lietuvos Respublikos Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymu](#);
- e. [Antidopingo taisyklėmis](#);
- f. kitais teisės aktais.

11. Vadovaujantis Kodekso reikalavimais ir galiojančia Kodekso redakcija, Agentūra turi parengti ir su WADA suderinti Antidopingo taisykles, kurios yra privalomos Lietuvoje veikiančioms sporto organizacijoms, pripažinusioms Kodeksą. Naujausia Antidopingo taisyklių, patvirtintų viešosios įstaigos „Lietuvos antidopingo agentūra“ direktoriaus 2020 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. V20-4 (toliau – Antidopingo taisyklės), redakcija galioja nuo 2021 m. sausio 1 d. Vadovaujantis Kodekso nuostatomis, Agentūra privalo parengti ir įgyvendinti Nacionalinę antidopingo programą. [2023 m. nacionalinė antidopingo programa](#) buvo pateikta Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai ir [ministro sprendimu](#) jos įgyvendinimui buvo skirtos lėšos.

12. Atsižvelgiant į Kodekso reikalavimus, teisės aktų nustatyta tvarka 2023 m. paskelbtas atnaujintas draudžiamasis sąrašas¹.

¹ [Tarptautinės konvencijos prieš dopingo vartojimą sporte I priedas „Pasaulinio antidopingo kodekso... \(e-tar.lt\)](#)

III. ŠVIETIMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

13. Vadovaujantis Kodekso ir tarptautinių standartų nuostatomis švietimas yra viena iš pagrindinių Agentūros veiklų. Švietimo programos yra orientuotos į prevenciją, t.y. visi sportininkai, jų treneriai, kitas aptarnaujantis personalas turi gauti informaciją apie tai kaip dopingas kenkia žmogaus sveikatai, kokios medžiagos yra draudžiamos sporte, kaip vykdomi testavimai, kaip prireikus gauti leidimą vartoti vaistus gydymui ir kt.

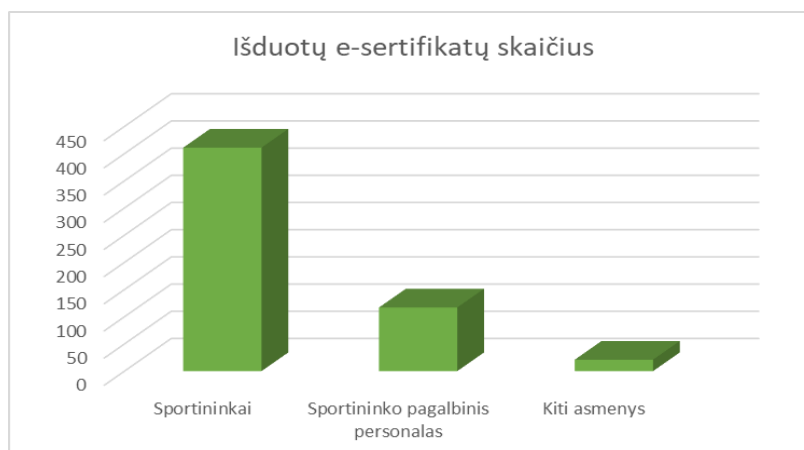
14. Pagal Tarptautinio švietimo standarto ([TSsvietimas_2021.pdf \(antidopingas.lt\)](#)) 7.2.1 punktą kiekviena nacionalinė antidopingo organizacija savo atitinkamoje šalyje veikia kaip švietimo, susijusio su sąžiningu sportu, institucija, o pagal Antidopingo taisyklių 18.9 punktą ([2021 LIETUVOS-ANTIDOPINGO-TAISYKLES-LT.pdf \(antidopingas.lt\)](#)) visos nacionalinės federacijos, derindamos su Agentūra, vykdo švietimą antidopingo srityje, todėl visi mokymai antidopingo tema, jeigu juos organizuoja ne Agentūra, turi būti suderinami su Agentūra.

15. Agentūra 2023 m. tęsė susitikimus su nacionalinėmis federacijomis, siekiant pristatyti Agentūros veiklą ir paskatinti federacijas aktyviau bendradarbiauti. 2023 metais į susitikimus buvo kviešti atstovai tų federacijų, su kuriais nepavyko susitikti 2022 m. Buvo surengta 17 gyvų susitikimų su sporto federacijų atstovais ir vienas nuotolinis susitikimas su Lietuvos Respublikos fechtavimo federacijos atstovais.

16. Nuolatinę švietimo veiklą vykdo Agentūros darbuotojas – vadybininkas. Pagal poreikį mokymuose dalyvauja medicinos vadybininkė, teisininkė ar Agentūros direktorė. Mokymai yra organizuojami atsižvelgiant į sportininkų žinių lygius: pradedantys sportininkai supažindinami su antidopingo sistema, draudžiamų medžiagų ir metodų sąrašu, dopingo kontrolės procedūromis. Sportininkams, kurie jau yra išklaušę pradinį mokymus, mokymai specializuojami atsižvelgiant į aktualią jiems informaciją. Tėvams organizuojamose seminaruose akcentuojama asmens ir sportininko sveikatai išsaugoti reikalinga informacija, tėvų įtaka sportininko kasdienybei bei sveikatos priežiūrai, ypač tai, kas susiję su vaistinių preparatų vartojimu bei maisto papildų keliamomis grėsmėmis, suaugusių dalyvavimo svarba dopingo kontrolės metu ir kt..

17. 2023 m. Agentūra iniciavo švietimo specialistų – „Ambasadorių“ programą, kurios tikslai yra Edukuoti sportininkus bei skatinti sąžiningą sportą, suteikti galimybę sportinę karjerą baigusiems sportininkams ir toliau dalyvauti su sportu susijusioje veikloje, bei sukurti Edukuotų sportininkų tinklą Lietuvoje ir taip išplėsti antidopingo švietimo pasiekiamumą. Ambasadorių programa skirta optimizuoti individualų švietimą, didinant Edukuotų švietimo specialistų skaičių komandoje ir užtikrinant, kad informaciją sportininkams suteiktų atitinkamos sporto šakos atstovai, kurie jau yra susidūrę su dopingo kontrole ir sėkmingai laikėsi visų antidopingo reikalavimų.

18. Siekiant tausoti gamtą ir mažinti popieriaus sunaudojimą, nuo 2023 m. pabaigus mokymus išduodami elektroniniai pažymėjimai.

Grafikas Nr.1. 2023 m. mokymus išklausiems asmenims išduotų e-sertifikatų skaičius.

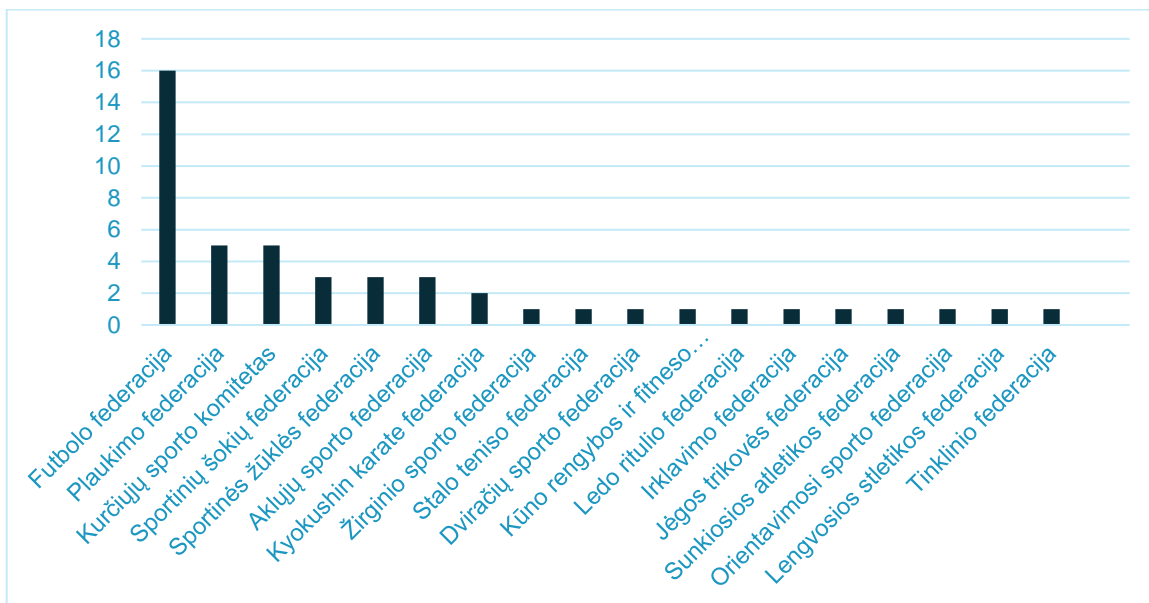
19. 2023 metais Agentūra organizavo 8 informacinius standus renginių bei varžybų metu. Informacinis standas – informacijos teikimo būdas, kai Agentūros darbuotojai dalyvauja renginiuose arba sporto varžybose, bendrauja su dalyvaujančiais sportininkais ir kitais asmenimis, atsako į įvairius sportininkams kylančius klausimus varžybų metu. 2023 metais info standai vyko 6 sporto federacijų organizuose varžybose (Lietuvos sportinių šokių federacija, Lietuvos plaukimo federacija, Lietuvos stalo teniso federacija, Lietuvos kūno rengybos ir fitneso federacija, Lietuvos šiuolaikinės penkiakovės federacija, Lietuvos trikovės federacija) bei didžiuosiuose organizuojamuose sporto renginiuose (LTeam žiemos festivalis, Vilniaus sporto festivalis).

20. 2023 metais buvo atnaujinta <https://www.bedopingo.lt/> platforma. Ji buvo optimizuota atsižvelgiant į populiariausius kursus, atnaujinta kursų medžiaga pagal dabartines Kodekso taisykles ir kintantį Draudžiamųjų medžiagų sąrašą. Bendradarbiaujant su UEFA, buvo sukurti atskiri mokymai futbolo žaidėjams.

Metai	WADA Quiz	Seminarų skaičius	Dalyvių (seminaruose) skaičius	Asmeninių mokymų skaičius	Info standai
2023	320	56	1681	38	8
2022	240	42	1179	162	-
2021	600	34	1192	60	-
2020	700	41	2179	50	-

Lentelė Nr. 1. 2020 – 2023 dalyvavusių mokymuose asmenų skaičius.

Grafikas Nr.2 2023 m seminarų pasiskirstymas pagal sporto šakas.

21. 2023 m. sustiprinta informacinė sklaida pasitelkiant socialinius tinklus. Išaugo Agentūros Facebook paskyros sekėjų skaičius – 3 189 unikalinių vartotojų. Informacija šiame socialiniame tinkle pasiekė 102 902 žmones. Informacinio puslapio www.antidopingas.lt lankytojų skaičius (pagal Google analytics duomenis) sudaro apie 7 000 lankytojų per metus. Taip pat sukurta nauja paskyra socialiniame tinklapyje Instagram. Per šį socialinį tinklą informacija pasiekė 115 asmenis.

22. 2023 metais buvo tęsiami mokymai Lietuvos teisėsaugos atstovams ir gydytojams.

23. Atsižvelgiant į aktualijas dėl maisto papildų užterštumo ir teigiamų sportininkų dopingo testų, 2023 pradėta sistemingai skleisti informaciją (informaciniai pranešimai, mokymai) maisto papildų saugumo tema.

24. Agentūra 2023 metais gavo finansavimą iš UNESCO Fondo projektui „Maisto papildų vartojimo rizika. Visuomenės sąmoningumo didinimas“. Projekto tikslas: išsiaiškinti visuomenės požiūrį į maisto papildų vartojimą bei žinias apie jų pasirinkimą ir saugumą, taip pat surengti nemokamus seminarus apie maisto papildus. Kitas labai svarbus projekto tikslas: rengti susitikimus su valstybinėmis institucijomis, kurios atsakingos už saugumą maisto papildų patekimą į Lietuvos teritoriją.

IV. DAUDŽIAMŲ MEDŽIAGŲ IR METODŲ SĄRAŠAS. LEIDIMŲ VARTOTI GYDYMUI IŠDAVIMAS

25. Per metus Lietuvoje užregistruojama arba perregistruojama virš 4000 vaistų. Dalis vaistų įeina į Draudžiamųjų medžiagų sąrašą ir yra nevirtotini sportininkams ne gydymo tikslu. Tam, kad būtų galima greitai ir paprastai sužinoti, kurie medikamentai iš Lietuvoje registruotų, yra priskirti draudžiamiesiems

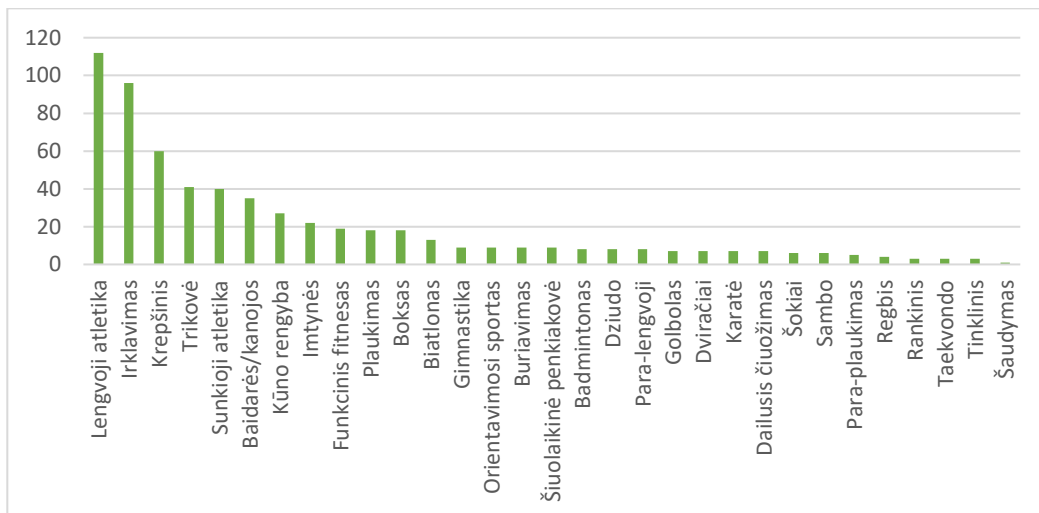
sporte, priimtas sprendimas automatizuoti draudžiamųjų medžiagų kategorijų priskyrimą medikamentams 2023 metais buvo atnaujinta medikamentų paieškos sistema <https://paieska.antidopingas.lt/>. Paieškos sistema tapo greitesne ir aiškesne tiek sportininkams, tiek jo pagalbiniam personalui.

26. Kasmet Agentūra sulaukia apie 50 užklausų apie medikamentų ir papildų vartojimą (2023 m. sulaukta 47 unikalų užklausų dėl papildų saugumo vartoti sportininkams, gautos 2 užklausos iš policijos pareigūnų dėl rastų draudžiamųjų preparatų, 20 užklausų dėl Leidimo vartoti gydymui). Iki 2023 m vidurio, dalis sportininkų naudojami „Antidopingas“ programėle arba kreipdavosi tiesiogiai dėl papildų ir medikamentų vartojimo.

V. TESTAVIMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

27. 2023 m. visų dopingo kontrolių metu buvo naudojama „paperless“ sistema. Testavimų metu visa informacija fiksuojama išmaniuose įrenginiuose instaliuotoje specialioje programoje, kuri pagreitina dopingo kontrolės procedūrą, o informacija apie atliktus testus iš karto perkeliama į **Antidopingo administracijos ir valdymo sistemą (toliau – ADAMS)**.

28. 2023 m. buvo atlikta 186 varžybinių ir 435 nevaržybinių testų, biologinių pasų programoje stebimi 55 sportininkai. Nuo 2023 metais buvo pradėtas naudoti „sauso kraujo lašo“ testavimo metodas.

Grafikas Nr.3. Nevaržybinių ir varžybinių testų pasiskirstymas pagal sporto šakas 2023 m.

29. 2023 metais buvo organizuotas susitikimai su dopingo kontrolės pareigūnais, kurių metu aptartos aktualios temos.

30. 2023 metais išnagrinėti 7 prašymai Leidimui vartoti gydymui: išduoti 5 Leidimai vartoti draudžiamas medžiagas gydymui, 1 prašymas atmestas, 1 prašymas neteko prasmės.

VI. ANTIDOPINGO TAISYKLIŲ PAŽEIDIMŲ BYLŲ NAGRINĖJIMAS. REZULTATŲ VALDYMAS

31. Antidopingo taisyklių pažeidimų bylas, vadovaudamasi Kodekso ir Lietuvos antidopingo taisyklių nuostatomis, nagrinėja Antidopingo taisyklių pažeidimo komisija (toliau – Komisija). Jeigu sportininkas ar kitas asmuo atsisako bylos nagrinėjimo Komisijoje, sprendimą priima Agentūra.

32. 2023 metais buvo nagrinėjamos 14 antidopingo taisyklių pažeidimo bylų.

Metai	Bylų skaičius	Apeliacijų skaičius
2023	14 bylų ²	
2022	15 bylų	
2021	8 bylos	1 Sporto arbitražo teismas
2020	22 bylos	2 Sporto arbitražo teismas

33. Vienoje byloje sprendimą priėmė Komisija, kitose – Agentūra. Tuo atveju, kai sportininkai neginčija kaltinimo ir nepateikia prašymo nagrinėti bylą Antidopingo taisyklių pažeidimo bylų nagrinėjimo komisijoje, sprendimas yra primamas greičiau, nes nereikia organizuoti komisijos darbo, sutaupoma lėšos, kurios būtų mokamos komisijos nariams.

34. Visos 14 bylų buvo pradėtos dėl sportininkų nusižengimų.

35. Sankcijos už 2023 m. nagrinėtas bylas buvo skirtos 11 sportininkų (3 sprendimai bus priimti 2024 m. pradžioje) ([Antidopingo taisyklių pažeidimai | antidopingas.lt](#)).

36. 7 bylos buvo susijusios su draudžiamosios medžiagos buvimu mėginyje, 1 byla su draudžiamąjo metodo naudojimu, 6 bylos pradėtos dėl atsisakymo pateikti dopingo kontrolės mėginį.

37. Daugiausia nustatytų draudžiamųjų medžiagų priklauso anabolinių steroidų klasei.

38. Daugiausia nustatytų draudžiamųjų medžiagų vieno sportininko mėginyje – 5 draudžiamosios medžiagos.

39. 2023 m. antidopingo taisyklių pažeidimo bylos buvo nagrinėjamos dėl 4 skirtingų sporto šakų sportininkų.

40. Daugiausia nustatytų pažeidimų vienoje sporto šakoje – 6.

41. 2023 m. 24 sportininkai praleido dopingo kontrolės procedūrą (*angl: Missed test*), nes nebuvo nurodytoje vietoje, kaip skelbta ADAMS sistemoje, dėl ko jiems buvo skirti įspėjimai. (Pažeidimu laikoma, kuomet per 12 mėnesių sportininkas gauna tris įspėjimus).

² 3 bylos pradėtos 2022 m., bet sprendimai priimti 2023 m.

42. Agentūra 2021 m. parengė ir su WADA suderino, bei Vilniaus komercinio arbitražo teismui pateikė derinimui Antidopingo taisyklių pažeidimo bylų apeliacinės instancijos nagrinėjimo procedūros reglamento ir Sporto arbitražo prie Vilniaus komercinio arbitražo teismo procedūros reglamento antidopingo byloms nagrinėti projektus. Taip pat su WADA suderino Antidopingo taisyklių pakeitimo projektą dėl Vilniaus komercinio arbitražo teismo kaip apeliacinės instancijos antidopingo byloms nagrinėti įsteigimo Lietuvoje. 2022 m. Agentūra tęsė derinimą su Vilniaus komerciniu arbitražo teismu dėl antidopingo taisyklių pažeidimo bylų apeliacinės instancijos įsteigimo, tačiau dėl Vilniaus komercinio arbitražo teismo pasiūlytų finansinių sąlygų (mokesčių už bylų nagrinėjimą), nuspręsta, kad pasiūlytos finansinės sąlygos būtų per didelė našta nacionalinio lygio sportininkams įgyvendinti savo apeliacijos teisę. 2023 m. Agentūra susitikimo metu pateikė pasiūlymą Nacionalinei sporto agentūrai įsteigti apeliacinę instanciją antidopingo byloms nagrinėti, tačiau sprendimas dėl to nėra priimtas.

VII. MANIPULIAVIMO SPORTO VARŽYBOMIS PREVENCIJA

43. 2022 m. lapkričio 15 d. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-1789 „Dėl Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. balandžio 23 d. įsakymo Nr. V-606 „Dėl Viešosios įstaigos Lietuvos antidopingo agentūros įstatų patvirtinimo“ pakeitimo“ Lietuvos antidopingo agentūrai pavesta vykdyti kovos su manipuliavimo sporto varžybomis koordinatoriaus, kaip jis suprantamas Europos Tarybos konvencijoje dėl manipuliavimo sporto varžybomis funkcijas. Agentūros funkcijas apima, bet neapsiriboja bendradarbiavimu su nacionalinėmis, kitų valstybių ir tarptautinėmis organizacijomis manipuliavimo sporto varžybomis srityje, o taip pat - gauti, rinkti, kaupti, analizuoti ir teikti informaciją suinteresuotiems asmenims ir kt.

44. Siekiant tinkamai įgyvendinti naujas funkcijas, 2023 m. buvo priimtas darbuotojas, kuris turi patirties rinkti ir analizuoti informaciją susijusią su manipuliavimus sporto varžybų rezultatais, bei tirti šio pobūdžio nusikalstamas veikas.

45. 2023 m. Agentūra Sudarė susitarimą su „Sportradar“³ (pasauline sporto technologijų įmone, kuri vykdo lažybų rinkos stebėseną ir teikia informaciją apie galimus manipuliavimus sporto rezultatais suinteresuotoms institucijoms) dėl lažybų iš Lietuvoje organizuojamų sporto varžybų stebėsenos vykdymo.

46. 2023 m. Agentūra kartu su „Sportradar“ atstovais organizavo mokymus sporto bendruomenės atstovams ir teisėsaugos pareigūnams apie manipuliavimo sporto varžybomis prevenciją (17 dalyvių, iš jų 7 teisėsaugos pareigūnai); taip pat buvo praversti mokymai Lietuvos sportinės žūklės federacijos atstovams (25 dalyviai).

³ <https://sportradar.com/>

47. 2023 m. rugpjūčio 7 d. Agentūros direktoriaus įsakymu Nr. V-22 buvo patvirtinta Informacijos apie galimą manipuliavimą sporte koordinavimo Lietuvos antidopingo agentūroje schema.

48. 2023 m. spalio 3 d. Agentūros direktoriaus įsakymu Nr. V-29 buvo patvirtinti rekomendaciniai veiksmai koordinavimo sporto organizacijose ir schema, gavus informacija apie galimą manipuliavimą sporte⁴. Ši schema – pagalba sporto šakų federacijoms, kurios neturi patirties nagrinėti manipuliavimo sporto varžybomis atvejų. Schemoje nurodomi žingsniai ką ir kaip turėtų daryti sporto organizacijos, kur kreiptis, jei informacija apie manipuliavimą pasitvirtina ir pan.

49. Agentūros užsakymu 2023 m. spalio – gruodžio mėn. buvo vykdoma sociologinė apklausa apie nesąžiningus susitarimus sporte ir manipuliavimą sporte.

50. Agentūros atstovai 2023 m. spalio 26 d. Dalyvavo Lietuvos sporto universiteto organizuotame Lietuvos sporto Forume⁵, kurio viena iš sesijų buvo skirta sąžiningam sportui. Forumo dalyviams pranešimą skaitė Agentūros pakviestas Pasaulinės lengvosios atletikos federacijos sąžiningo sporto padalinio ekspertas, pristatęs diskusijai temą „Sąžiningas sportas-Globalus iššūkis“. Po pristatymo vyko diskusija, kurioje dalyvavo „Sportradar“ įmonės atstovas, sportininkų atstovas, lošimus organizuojančios įmonės atstovas bei sporto organizacijos atstovas.

51. Agentūra įdiegė pranešimų apie pažeidimus elektroniniu paštu pranesk@antidopingas.lt ir telefonu (+370 5 230 55 43) funkciją, bei sudarė galimybę užpildyti pranešimo formą Agentūros internetiniame puslapyje (<https://antidopingas.lt/pranesimas-apie-pazeidima/>), kur asmenys gali anonimiškai pranešti apie antidopingo taisyklių pažeidimus arba manipuliavimo sporto varžybomis atvejus.

52. Agentūra 2023 m. gavo 10 pranešimų dėl galimų manipuliacijų sporto varžybomis. Šiuo metu atliekami 3 ikiteisminiai tyrimai, kuriuose Agentūra teikia praktinę, metodinę, koordinavimo ir kitą pagalbą.

53. 2023 metais dėl gautų pranešimų buvo 13 kartų kreiptasi į atitinkamas Lietuvos ir Europos sporto federacijas, Lietuvos teisėsaugos ir priežiūros institucijas. Pažymėtina, kad pagrindinės ir populiariausios sporto šakos vengia atlikti vertinimus dėl sporto varžybų manipuliavimo ar nemanipuliavimo, teikti ar sudaryti sąlygas gauti informaciją apie manipuliavimus sporto varžybomis, bei bendradarbiauti, kas sunkina ne tik Agentūros koordinavimo funkciją, bet ir trukdo teisėsaugos institucijoms gauti išvadą dėl (ne)manipuliavimo sporto varžybomis tikrinant informaciją arba atliekant ikiteisminį tyrimą.

54. 2023 m. liepos 13 d. raštu Nr. S-84 Agentūra pateikė ŠMSM derinimui naujos redakcijos susitarimo (toliau – Susitarimo) „Dėl 2015 m. balandžio 2 d. bendradarbiavimo sutarties Nr. 1S-137 / SV-26 / IVD-33 / 5-IN-1754 / 9.11.-3. pakeitimo“ projektą.

2023 m. balandžio mėn. Agentūros darbuotojai dalyvavo Susitarimo šalių pasitarime, tais pačiais metais gruodžio mėn., Agentūra organizavo analogišką Susitarimo šalių pasitarimą Agentūroje.

⁴ <https://antidopingas.lt/wp-content/uploads/2023/10/Rekomendacijos-sporto-organizacijoms.pdf>

⁵ <https://www.lsu.lt/sporto-forumas-2023/>

55. Agentūros darbuotojai aktyviai dalyvavo ŠMSM rengiant teisės aktus, susijusius su kovos su manipuliavimo sporto varžybose Konvencijos ratifikavimu ir įgyvendinimu.

56. Agentūra, vadovaudamasi WADA rekomendacijomis ir gairėmis, paruošė ir patvirtino pranešėjų apsaugos tvarkos aprašą.

VIII. TARPTAUTINIS IR NACIONALINIS BENDRADARBIAVIMAS

57. Agentūros atstovai 2023 m. dalyvavo nuotoliniuose Europos Tarybos, Europos sąjungos, UNESCO ir WADA organizuojamuose posėdžiuose ir renginiuose.

58. Agentūros atstovai vedė mokymus Pasaulinės antidopingo agentūros ir Regioninės Centrinės Azijos antidopingo agentūros organizuojamose mokymuose dėl rezultatų valdymo antidopingo taisyklių pažeidimo bylose. Mokymuose dalyvavo 16 dalyvių iš Uzbekistano, Kazachstano, Kirgizijos, Mongolijos, Turkmėnistano.

59. Agentūros atstovai vedė mokymus dėl leidimo vartoti gydymui Uzbekistano gydytojams. Mokymuose dalyvavo 179 gydytojų.

60. Agentūros atstovai pristatė klinikinį leidimo vartoti gydymui atvejį Pietų Korėjoje, Seule vykusioje LVG konferencijoje.

61. Agentūros atstovai 2023 m. spalio mėn. Rygoje vykusioje Europos Tarybos organizuotoje Antidopingo konferencijoje „Teisė į sąžiningą procesą Antidopinge“ pristatė gerąsias Agentūros praktikas dėl teisės į sąžiningą procesą Antidopinge.

62. Agentūros teisininkė buvo paskirta Europos Tarybos darbo grupės vadove dėl Tarptautinio rezultatų valdymo standarto pakeitimo ir darbo grupės nare dėl Kodekso pakeitimo. Šios darbo grupės teikia pasiūlymus ir pastabas dėl nurodytų teisės aktų pakeitimo nuo 2027 metų.

63. 2023 m. buvo pateikti pasiūlymai dėl Sporto įstatymo pakeitimų, kurie susiję su antidopingo taisyklių laikymusi ir manipuliacijomis sporto varžybose.

64. 2023 m. įvyko žodinis susitarimas su Skandinavijos antidopingo agentūromis dėl bendradarbiavimo.

65. Taip pat 2023 m. Agentūra:

65.1. pati pateikė policijai 2 prašymus pradėti ikiteisminius tyrimus dėl įtariamų draudžiamų dopingo medžiagų disponavimo;

65.2. bendradarbiaudama su Lietuvos kriminalinės policijos biuro Kriminalinės žvalgybos mokymo centru ir Muitinės kriminalinės tarnybos atstovu surengė mokymus policijos pareigūnams, kuriuose dalyvavo 28 pareigūnai iš visos Lietuvos.

66. Agentūros ir policijos atstovai nuo 2022 m. pradėjo dalyvauti WADA iš Europos Sąjungos lėšų finansuojamame projekte, kuriuo siekiama stiprinti Nacionalinių antidopingo organizacijų ir ikiteisminio tyrimo organizacijų bendradarbiavimą vykdant tyrimus dėl draudžiamųjų dopingo medžiagų disponavimo. Projektas truks iki 2024 metų, jame dalyvaus 48 Europos šalys, 51 Nacionalinė antidopingo organizacija, 48 ikiteisminio tyrimo organizacijų atstovai, Interpolas bei Europolas. Projektą sudarys nuotoliniai mokymai atskirai Nacionalinių antidopingo organizacijų atstovams (10 savaitių) ir atskirai ikiteisminio tyrimo pareigūnams, bendri mokymai ir „dirbtuvės“, bei bendra konferencija visiems dalyviams.

2023 m. Agentūra ir Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pasirašė Sutartį dėl bendradarbiavimo kovojant su neteisėta dopingo medžiagų apyvarta. Šia sutartimi siekiama dar efektyvesnio bendradarbiavimo keičiantis informacija ir ekspertinėmis žiniomis, vykdant mokymus, teikiant pagalbą nagrinėjamoms byloms, susijusioms su antidopingo taisyklių pažeidimais ir neteisėta dopingo medžiagų apyvarta.

67. Agentūra tęsė aktyvų bendradarbiavimą su nacionalinėmis sporto federacijomis dėl pagalbos federacijoms įgyvendinant jų pareigas, nustatytas Kodekse ir Antidopingo taisyklėse.

